

EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

Leto 2020 - Št. 3- 4

Avгust-December

LETO BEŽI ALI ... BEŽI

Leto dni je že preteklo od našega 65. jubileja; sedaj smo tudi leto starejši. Kako čas beži ...

Za nami je obdobje, ki bo ostalo zapisano v zgodovini zaradi izjemnih okoliščin. Ravno sedaj, ko pišem te besede, se spomnim, da sem točno pred dvanajstimi meseci izvedel, da se nekje zelo daleč na tem svetu pojavlja novo, do sedaj neznano ime, COVID-19. Danes nam je že jasno za kaj gre. In mu rečemo beži, beži stran le enkrat ...

Zlasti letos je marsikdo imel več časa za premišljevanje, zaostrole so se morda skrbi, pomisleki, negotovost in ključno vprašanje: zakaj?

Doba premišljevanja in zaključkov. Čas premora je za marsikoga neskončen in se pretvori tudi v obliko težkega bremena. Ni združevanj in obiskov.

Kljub vsem tehničnim pripomočkom v svetu tesnega povezovanja in »spleta« smo oddaljeni in je vsak svet zase. Porajajo se trenutki, v katerih bi si človek zaželel vsaj toplo besedo.

Mislím, da je ravno v današnjem času še najbolj pristno darilo beseda v vseh možnih oblikah. Od vseh pa še najlepša dobra pisna beseda. Zahvalim se vsem, ki ste nam vedno ob strani, še posebno tistim, ki ste letos prispevali in žrtvovali čas in delo v prid tistim, ki ljubijo našo slovensko kulturo, naše slovenstvo.

Naj izkoristim priložnost, da vam v svojem in tudi v imenu Slovenske kulturne akcije zaželim prijetno branje ter vesele božične in novoletne praznike, obilo blagoslova, zdravja in miru z upanjem v lepšo prihodnost.

D.A.

stvor brez srca in duše
lebdí med nami v napačni preobleki
gre za nezdravo omrtvelost
brez oči in ust
ribonukleinska grozljivost
se beljakovinsko zabode v tvoje telo
strašna ljubezen želi dihati in živeti

(Virus-Lev Detela-Dunaj, julij 2020)

STRIP O BRANKI SUŠNIK

Večkrat se Slovenci ne zavemo našega dela, dela naših rojakov, ki so pomembna ne samo le za slovenstvo ampak so tudi velik pripomoček drugim živečim na svetu. Lepo je videti, da se še vedno ohranjajo navade zahvale in priznanja in seveda obujanje spominov, da ne pozabimo na tiste, ki so pač v neki meri pripomogli, kot na primer Branka, k vzdrževanju neke identitete. Očividno se tega zavedajo v Paragvaju in dajo veliko pozornost na to. Založba Servilibro je zaprosila Javierja Viverosa naj izvede v stripu scenarij o življenju Branislave Sušnik. Izšla je letos, 24. oktobra pod naslovom: »Branislava Susnik: pionera de la antropología, defensora de los pueblos indígenas«

Gradivo sta pripravila Andrés Colmán Gutiérrez in Adelina Pusineri, risbe pa Daniel Ayala Medina, bolj znan kot Adam. Predstavitev si lahko ogledate preko Facebooka strani založbe Servilibro.

LA CIENTIFICA IMPLACABLE

»Branislava Sušnik: La científica implacable« je knjiga, ki je letos izšla v založbi Alianza. namenjena bralcem šolskih let, njen avtor je Javier Viveros.

»... Hvaležna sem Paragvaju, ki je moja posvojena domovina. Ta narod še ni izgubil humanizma in vere.« Branislava Sušnik.

»MOJE PRVO LETO V ARGENTINI ...«

2. septembra je minilo leto dni, odkar sem prevzel vodenje veleposlaništva v Buenos Airesu. To zanimivo obdobje bi lahko razdelil na tri dele: do konca leta 2019, do letošnjega marca in na obdobje karantene, ki je vse bolj podaljšana. Politično gledano je bila druga polovica leta 2019 zelo zanimiva, saj smo na veleposlaništvu pozorno spremljali splošne volitve v Argentini in Urugvaju ter nemirne družbene proteste v Čilu. Rezultat volitev je konec oktobra lani privedel do zasuka politične smeri: Argentina se je usmerila proti levi, Urugvaj proti desni, razmere v Čilu pa so se konec leta umirile z dogovorom o izvedbi referendumu o novi ustavi.

Kot sem lani zapisal v uvodniku v letni publikaciji Meddobje, si s svojimi sodelavkami prizadevam za nadaljevanje uspešnega dela in načrtanih nalog mojih predhodnikov, še posebej na področju promocije slovenske kulture, umetnosti in znanja ter krepitev odnosov s Slovenci in njihovimi potomci ter našimi prijatelji Slovenije v Argentini, Čilu, Paragvaju, Peruju in Urugvaju. Že v začetku septembra lani sem v Nacionalni knjižnici Mariano Moreno sodeloval na argentinski premieri slovenskega dokumentarnega filma Alejandra, ugledne pisateljice Alejandre Laurencich, trije slovenski filmi pa so bili tudi predstavljeni na VI. Festivalu srednje in vzhodnoevropskih filmov Al Este del Plata v Kulturnem centru v Nacionalnem kongresu Argentine. Sredi novembra lani smo s koncertom Simfoničnega orkestra RTV Slovenija, ki se je mudil na turneji po Južni Ameriki, v prestižnem Gledališču Kolosej v Buenos Airesu dosegli vrhunec na področju promocije slovenske kulture. Le nekaj dni pozneje je v avditoriju nakupovalnega centra Abasto potekala uradna predstavitev argentinske verzije poštne znamke posvečene slovenskemu arhitektu Viktorju Sulčiču, decembra pa je Pošta Slovenije izdala znamko v Sloveniji. Na Filozofski fakulteti Univerze v Buenos Airesu so v začetku decembra potekali Svetovni dnevi znanosti in umetnosti ob 100-letnici Univerze v Ljubljani, ki jih je uspešno vodila naša lektorica prof. Tjaša Lorbek.

Med zadnjima promocijskima dogodkoma veleposlaništva, pred razglasitvijo karantene, velja izpostaviti zelo uspešno turistično promocijo Slovenije z delavnicami v sodelovanju s turistično agencijo Kompas Latinska Amerika v Buenos Airesu, Cordobi in Rosariu za večje argentinske tour operatorje, potovalne agente, turistične in potovalne agencije ter sodelovanje na zaključni konferenci NUCIF, projektu prenašanja slovenskih in evropskih dobrih praks in

izkušenj v Latinsko Ameriko ter mreženje med evropskimi in latinskoameriškimi univerzami.

Seveda smo na veleposlaništvu v letošnjem letu načrtovali izvesti številne kulturno umetniške dogodke, nekatere projekte tudi v sodelovanju s Slovensko kulturno akcijo. Naj omenim koncert Godalnega kvinteta Tartini ob 250. letnici smrti Giuseppeja Tartinija, koncerte priznane slovenske pevke Nuše Derenda, violončelistke Sanje Repše in več razstav: Slovenska kulturna dediščina, Panjske končnice in Plečnikova Ljubljana. Prav tako smo načrtovali gostovanje pisatelja Dušana Šaroterja in v sodelovanju z avstrijskim veleposlaništvom plesni nastop Kafka Tanzt na tematiko raziskovalne umetnosti. Žal smo zaradi novega koronavirusa Covid-19 morali na kasnejši čas preložiti tudi vse načrtovane aktivnosti povezane z obeležitvijo Svetovnega dneva čebel 2020 in tradicionalnim slovenskim zajtrkom. Bili pa smo uspešni pri promociji slovenskih filmov, s katerimi smo se predstavili na različnih filmskih festivalih v Argentini in drugih državah naše akreditacije, ki so potekali preko spleta.

Zaradi zdravstvene krize smo bili letos primorani prvič po spletu obeležili tudi dan državnosti.

V prvih mesecih mandata, ko sem opravljal predstavitvene obiske in se udeleževal kulturnih in drugih srečanj po slovenskih domovih in organizacijah, sem imel priložnost spoznati bogastvo slovenske tradicije in identitete, domoljubnost in ponos pripadnosti slovenstvu v Argentini.

Ohranjanje slovenske pesmi, besede in plesa je prav gotovo spodbuda in razlog, da toliko let neprekinjeno deluje in pripomore k obstoju slovenske skupnosti, ki predstavlja promotorja slovenske kulture v Argentini. Pri tem si posebno pohvalo zaslužijo najmlajši in maturantje, ki nadaljujejo tradicijo svojih ponosnih staršev, zavednih Slovencev v Argentini.

Zdravstvena kriza je seveda omejila tudi naše redno diplomatsko delo. Sestanki se po novem izvajajo v virtualni obliki. Dobra stran teh je, da lahko sodelujemo tudi na vseh sestankih, ki jih organizirajo Delegacije Evropske unije v Santiagu, Asunciónu, Limi in Montevideu. Naj poudarim, da na veleposlaništvu pri sodelovanju s slovensko skupnostjo in promociji slovenskega jezika in kulture uživamo veliko podporo ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helene Jaklitsch. Tako se že dogovarjamo, da bomo prihodnje leto, ko bo naša Slovenija obeležila 30. obletnico od razglasitve samostojnosti in neodvisnosti, ta

svečani zgodovinski dogodek skupaj s slovensko skupnostjo obeležili na prav poseben način.

Na konzularnem oddelku smo prve dni in tedne karantene glavno pozornost posvetili repatriaciji slovenskih državljanov v domovino ter zagotavljali nujno konzularno pomoč. Konec avgusta pa smo po več mesecih za stranke ponovno odprli konzularni oddelek, seveda ob upoštevanju vseh zdravstveno sanitarnih ukrepov in vnaprejšnjem dogovoru terminov.

Junija smo morali predstaviti tudi načrtovani obisk našega ministra za zunanje zadeve v Buenos Airesu in Montevideu. Smo pa minuli teden izvedli uspešno videokonferenco ministra dr. Anžeta Logarja z argentinskim ministrom za zunanje zadeve Felipejem Solo. Pogovor je potrdil dobre dvostranske odnose med državama, še posebej na multilateralnem področju in v okviru mednarodnih organizacij, a hkrati pokazal, da obstaja še veliko priložnosti za okrepitev sodelovanja na področju gospodarstva, znanosti in kulture. Ministra sta se dogovorila, da se bosta srečala v Ljubljani ali v Buenos Airesu, ko bodo to dopuščale razmere.

V drugi polovici prihodnjega leta bo Slovenija že drugič prevzela šestmesečno predsedovanje Svetu EU. V tem času bo slovensko predsedstvo pozornost posvetilo naslednjim vsebinskim prednostnim nalogam: 1.) trdnejši in odpornejši Evropski uniji, 2.) gospodarski prenovi Evropske unije, ki bo temeljila na digitalnem in zelenem prehodu, 3.) krepitvi Unije, ki bo temeljila na vladavini prava in bo še naprej omogočala evropski način življenja ter 4.) varni Evropski uniji, ki bo zanesljiv in dober partner v soseščini in svetu. Slovenija zagovarja graditev trdne, tesno povezane in enotne EU, ki se bo sposobna učinkovito soočiti s prihodnjimi izzivi in bo zagotavljala mir, stabilnost in blagostanje ter odgovarjala na konkretne potrebe državljanov. Seveda bomo v času predsedovanja pozornost namenili tudi regiji Latinske Amerike in Karibov ter Pridružitvenemu sporazumu med EU in Mercosurjem, saj bo trgovinski del sporazuma lahko okrepil tesnejše gospodarsko in trgovinsko sodelovanje tudi med Slovenijo in Argentino. Prioritete slovenske zunanje politike ostajajo dobri odnosi s sosednjim državami, sodelovanje z državami Srednje Evrope in Zahodnega Balkana ter transatlantski odnosi.

Na koncu vsem ustvarjalcem in predsedniku Slovenske kulturne akcije Damijanu Ahlinu iskreno čestitam ob 66. letnici ter za vso energijo in trud, ki ga vlagajo v promocijo slovenskega jezika in kulture ter krepitev slovenske

identitete, pripadnosti in vezi z matično domovino. Medtem, ko se nadaljuje karantena, ko se vsi sprašujemo, vsem bralkam in bralcem polagam na srce, da v teh izrednih časih ravnajo solidarno in odgovorno, spoštujejo zdravstvena in sanitarna priporočila pristojnih služb, pazijo nase, svoje najbližje in prijatelje ter da ostanejo zdravi.

Alain Brian Bergant
veleposlanik

HUDA PRAVDA DOŽIVELA PONATIS

Roman »Huda pravda«, ki smo ga izdali leta 1971, je ponatisnila založba Nova obzorja. Ponatis je izšel meseca maja, knjiga ima 400 strani, v velikosti 15,5 x 21,5 cm in mehke vezave z zavihki.

Po besedi Tineta Debeljaka: »Prvi se je lotil širšega pripovednega teksta iz domobranskega življenja prav Lojze Ilja. Lotil se ga je kot pravnik, politični publicist, propagandist in pisatelj.«

»Stvarno hoče najprej prikazati osnove in problematiko domobranstva sploh, njegove ideološke temelje in cilje, kamor raste. Je to boj krščanstva proti brezbožnemu komunizmu. Nato razčisti razmerje med protirevolucionarji: med domobranci samimi, ilegalci in četniki.«

»Povest ima tudi svojo umetniško ceno. Ne v najmanjši meri je prav svojski Ilijev pripovedni slog, ki je v marsičem priokus naših klasikov: Trdine, Erjavca, itd. Če je slog antikvaren, pa ni zastarel način koncepcije, ki spominja na sodobni kolportажni roman. Ta povest se mu približuje na način, kot je pisal ameriško-slovenski Louis Adamič in se mu tako pisanje šteje v uspeh«.

V TUNJICAH OB PESMI IN GLASBI

V nedeljo, 6. septembra, so v Tunjicah obeležili 25 let izhajanja lokalnega glasila Tunški glas.

Prireditev so s svojimi besedami, glasom in zvokom citer obogatili slovenski pesnik in gledališki igralec Tone Kuntner, gvardijan frančiškanskega samostana v Kamniku pater Ciril A. Božič, OFM, baritonist Lucas Somoza Osterc in citrar Tomaž Plahutnik, ki so spregovorili o pomembnosti ohranjanja zgodovine in bogatih spominov kraja skozi zapisane besede.

Izbor pesmi je bil sledeči:

– Mrzel veter

Janez Menart: Slovenska pomlad

Ivan Cankar: Jaz, bratje, pa vem za domovino

Tone Kuntner: Slovenska Pomlad

– Slovenija v svetu

France Papež: Dom

Zadnji pozdrav

Pismo

– Lipa zelenela je

Bert Pribac: Daljna, hladna morja

Mirko Kunčič: Ded se poslavlja

Tone Kuntner: Prvikrat

– Škrjanček poje

Tone Kuntner: Nisem več zdrav

Ta majhni svet

Našel sem

– Kje so tiste stezice

Prešeren: ZDRAVLJICA

Meddobje
(prejšnje izdaje)

Izvod lahko naročite na: skakcija@gmail.com
Cena za Argentino: \$ 200,00 (plus poštnina)
Drugod po svetu: USD 5,00 (plus poštnina)

BOG VAS ŽIVI, DRAGI g. ZORKO!

Pisatelj Zorko Simčič je 11. novembra dopolnil 99 let.

Rodil se je v Mariboru, v begunski družini iz Primorske in bil kasneje tudi sam večkrat begunec. Med drugo svetovno vojno, se je zaradi nemške okupacije preselil v Ljubljano kjer je dokončal gimnazijo. Po vojni je odšel v Italijo, od tam pa v Argentino.

Zorko Simčič je soustanovitelj Slovenske kulturne akcije. Bil je prvi urednik Meddobja, ki ga je urejeval 13 let. V tistih letih, ko še ni bilo ne internetne povezave, ne faksa, ko so se ohranjali stiki v glavnem po pošti, mu je uspelo, da so bila v tej reviji objavljena dela avtorjev iz raznih celin.

Vse življenje je posvetil literarnemu ustvarjanju. Napisal je več romanov, dram, radijskih iger, pisal je zgodbe za mladino, pesmi, članke, eseje. Dobil je vrsto nagrad, med njimi: Prešernovo literarno nagrado mesta Ljubljane, za roman *Prebujenje* leta 1943; leta 1955 literarno nagrado SKA za roman *Človek na obeh strani stene*, ki ga je SKA izdala leta 1957. Za ta roman je leta 1993 prejel tudi nagrado Prešernovega sklada, leta 2013 pa nagrado za življenjsko delo.

Leta 1994 se je z ženo in hčerkama preselil v Slovenijo. Lani je v založbi Beletrina izšla F. Pibernika in Z. Simčiča knjiga *Dohojene stopinje*.

Slovenska kulturna akcija se neutrudnemu Zorku Simčiču zahvali za vse delo in mu ob obletnici želi zdravja in še mnogo srečnih dni v okviru svoje družine.

BRANKA SUŠNIK OB SVOJI STOLETNICI

Naša zvesta članica, od vsega začetka, bi letos slavila stoletni rojstni dan. Dr. Branka Sušnik ali Branislava, se je rodila v Medvodah davnega leta 1920 in do svojih mladih sedem in dvajset let so jo življenjska pota popeljala prvotno po Evropi in končno v Buenos Aires. Leta 1951 pa jo je povabil dr. Andrés Barbero, da bi nadaljevala delo, ki ga je v Paragvaju do takrat izvrševal pokojni Max Schmidt. Odzvala se je vabilu in ostala v Paragvaju do konca svojih dni.

Med drugim, je bila nadarjena za jezike. Pričevanja vseh, ki so jo tudi osebno poznali, govore, da so bili njeno znanje, sposobnost in lahkotnost, s katero se jih je učila, pa tudi njen smisel za jezike, izjemni.

Poleg slovenščine in srbohrvaščine, je znala tudi nemščino, ki se je prav gotovo začela učiti že v osnovni šoli in, ki je bila pozneje zanj temeljna. Francoščina je še eden od jezikov, ki se ga je kmalu začela učiti, saj ga najdemo tudi v njenem maturitetnem spričevalu. Enako velja za italijanščino. Seznamu lahko dodamo, kar je prav gotovo znala, latinsko in nekateri trdijo tudi, da je razumela grško. Za španščino se govori, da se je jezika naučila na ladji, se pravi, v slabem mesecu. Verjamemo, da je tudi znala angleščino, in seveda, kar zadeva delovanja v Paragvaju, portugalsko in guaranijsko. Še preden se je posvetila študiju slednjega, se je začela učiti in pisati razprave o jezikih staroselcev. Sama je priznala, da govori osem staroselskih jezikov. Poslovila se je od tega sveta v mestu Asunción, 28 aprila leta 1996.

IN MEMORIAM - EDI GOBEC

V izjemnem letu smo se morali posloviti tudi od nekaterih naših članov. Med njimi šteje naš veliki prijatelj in narodno zavedni Edi Gobec. Rodil se je leta 1926 v Celju; mlada leta je preživel v bližini Rogaške Slatine in nato v Mariboru, kjer je bil dijak. Po vojni je končal gimnazijo v Italiji in leta 1950 emigriral v ZDA. Tam je študiral filozofijo, sociologijo in antropologijo na več univerzah, leta 1962 pa je doktoriral na državni univerzi v Columbusu. Poročil se je s Mileno Osenar, s katero si je ustvaril družino.

V ZDA je profesor Gobec opravil kariero univerzitetnega profesorja in raziskovalca, kot zaslužni profesor univerze Kent. Veliko svoje znanstvene dejavnosti pa je posvetil Sloveniji. To dejavnost je razvijal predvsem v okviru Slovensko-ameriškega raziskovalnega centra. V svojo domovino je poslal ogromno arhivskega gradiva o slovenskih ustvarjalcih v ZDA.

Leta 2006 je dobil odličje sv. Cirila in Metoda; julija letos je pa prejel tudi državno odlikovanje. Z nami je delil svoje bogato delo s prispevki v reviji Meddobje; objavili smo tudi veliko teh v Glas-u. Med drugimi, je avtor knjige »Slovenski ameriški izumitelji in inovatorji«.

Bil je tudi član Slovenske teološke akademije v Rimu, Akademije znanosti v New Yorku, od leta 1970 je bil vpisan tudi na narodni seznam znamenitih Američanov. Pogrešali te bomo, dragi prijatelj.

PROF. DR. EDI GOBEC: PRIZNANJE IN ZAHVALA

Kot omenjeno, meseca julija je naš sedaj že pokojni član, prof. dr. Edi Gobec bil odlikovan z državnim priznanjem. Med drugim, je na svojem nagovoru, izrazil sledeče:

»... ko so avstralski Slovenci pred desetletji ob moji predavateljski turneji pisali, da bi moral dobiti državno priznanje RS, sem pripomnil, da ga ne bi sprejel, ker predsednik takrat ni bil predsednik vseh Slovencev (ni npr. hotel sprejeti katoliško usmerjenega in slovensko zavednega astronavta dr. Linengerja), za Vas pa vemo, da se hvalevredno trudite biti predsednik vseh Slovencev in sem Vašega priznanja iz srca vesel in nanj ponosen ter se Vam najtopleje zahvaljujem zanj.«

»V hvaležnosti in spoštovanju in goreči želji za dobrobit nepozabne Slovenije, iz katere mi je dobra rojakinja gospa Marija Ivič, ki plemenito skrbi za grob mojih staršev pri Sv. Trojici v Rogaški Slatini, že poslala plastično vrečko slovenske prsti, da jo položijo v mojo krsto. Po dolgem podarjenem življenju, ki sem ga skušal sam podariti predvsem domovini Sloveniji, bom tako lažje počival daleč od rodnega Celja, od Tržišča in Rogaške Slatine ter Maribora, Donačke gore, Pohorja, Pece in nebes pod Triglavom.«

»Dovolite, da z vsemi tu in drugod, ki kakorkoli ohranjate slovenstvo, hvaležno delimo to slovensko priznanje.«

»Blaženi Anton Martin Slomšek je gotovo vesel, da v slovenskih šolah in v srcih rodoljubov v zamejstvu, v Clevelandu, po vsej Ameriki in po vsem svetu spoštujemo in cenimo njegovo geslo: sveta vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do zveličavne slovenske omike.«

»Čudovitemu pisatelju Ivanu Cankarju ne bo treba nikdar več skrbeti, da smo narod hlapcev, ker smo med drugimi tudi ameriški Slovenci s številnimi

knjigami in članki ter s 357 arhivskimi škatlami Sloveniji podarjenega dokazilnega gradiva neizpodbitno dokazali, da Slovenci na vseh področjih, tudi na najvišjih mestih, blestimo od Finske in Švedske preko Kanade, ZDA, Argentine in Egipta do Madagaskarja, Avstralije in Tasmanije. Povabljeni ste, da si nekaj tega osupljivega doprinosa ogledate.«

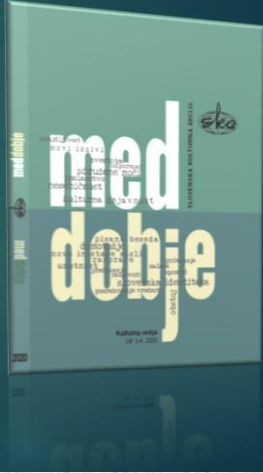
»In po Slodnjaku, Prešernovo Neiztrohnjeno srce doživlja veliko zmagoslavje, ko njegovi stihi donijo v državni himni samostojne republike Slovenije, edini himni, ki zajame vse nàrode ...«

»Drage Slovenke in Slovenci, ljubite svojo čudovito domovino in delajte z mislijo na njen dobrobit ter jo še boljšo izročite svojim zanamcem!«

Vaš nad 94-letni rojak, prof. dr. Edi Gobec.

Meddobje 2020

Izvod lahko naročite na: skakcija@gmail.com
Cena za Argentino: \$ 500,00 (plus poštnina)
Drugod po svetu: USD 11,00 (plus poštnina)

V VATIKANU STOJI SMREKA IZ KOČEVJA

Datum 11. decembra 2020, bo za nas Slovence tudi zapisan v zgodovino kot dan, ko je sveti oče dobil kot darilo ne le potico, ampak lepe zelene ponosne smreke iz Kočevja. Nas Slovence že pozna iz svoje življenjske dobe v Argentini in pozna našo prečudovito naravo, naše šege in navade, državo s krščanskimi koreninami. Sprejel je delegacijo iz Slovenije, ki je poklonila božično drevo na Trgu sv. Petra. Delegacijo so sestavljali zunanji minister dr. Anže Logar in minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jože Podgoršek, kardinal Franc Rode, mariborski nadškof metropolit Alojzij Cvikel, veleposlanik pri Svetem sedežu Jakob Štunf in veleposlanik v Italiji Tomaž Kunstelj, med drugimi.

Sicer pa, ta gesta se ni zgodila prvokrat, temveč drugokrat. Prva je bila poklonjena leta 1996. Letos še posebno, ker je ob 30-letnici samostojnosti in neodvisnosti države. »To božično drevo, ki ga letos poklanjamo, ima 30 metrov za 30 let. Prihaja z območja, ki je prežeto s krvjo mučencev po drugi svetovni vojni. 75 let mineva od takrat, ko so umirali in trpeli ti mučenci. Drevo je raslo na tem ozemlju in nosi s sabo sporočilo upanja in miru.« je dejal minister za zunanje zadeve dr. Anže Logar.

Dr. Janez Bogataj je sodeloval pri izbiri okraskov. Baritonist Marko Fink je posnel pesem »Na polnoči grede«. Tudi ansambel Saša Avsenika bi moral igrati v Vatikanu. Ker pa zaradi razmer to ni bilo mogoče, so sodelovali pri pripravi adventnih vencev. Z Alfijem Nipičem pa so posneli pesem »Slovenija od kod lepote tvoje«.

SAJ PESEM DRUŽI NAS

Proti koncu novembra je Slovenska gospodarska zveza v Celovcu organizirala glasbeni natečaj. Vseboval je šestdnevni program, usmerjen v glavnem z delavnico za Slovence v zamejstvu in po svetu. Torej projekt M.A.J. Mrezha-Alpe-Jadran, se je tudi letos, kljub okoliščinam, izkazal uspešno. Hvaležni so za zaupanje in zvestobo, ki so jo s številčno udeležbo izkazali vsi navzoči.

Še prav posebna je bila zaključna prireditev MAJ z osrednjim gostom Sašom Avsenikom in z 11 posnetki mladih glasbenikov iz 6 držav. Med njimi je bil tudi argentinski prispevek.

Lahko si ga ogledate na: [Zaključna prireditev MAJ 2020](#)

JUBILEJI V LETU COVIDA-19

Letos je bilo vse bolj drugačno. Običajno smo jubileje odkrivali na naših večerih, ki smo jih prav gotovo vsi pogrešali. Ne bi mogli zaključiti leta, če se ne bi vsaj spomnili najpomembnejših kulturnih delavcev ali dogodkov.

Minulo je 100 let rojstva svetega Janeza Pavla II in škofa Alojzija Šuštarja, in prav toliko let smrti škofa Antona Mahničarja. Sto let je poteklo tudi od požiga Narodnega doma v Trstu in plebiscita na Koroškem.

Med drugimi literarnimi velikani, rojenimi pred sto leti, lahko omenimo: pisatelja in alpinista Vojka Arka, pesnika in dramatika Stanka Majcna in antropologinjo Branislavo Sušnik.

Leta 1770 je umrl skladatelj in violinist Giuseppe Tartini, rodil pa se je skladatelj Ludwig van Beethoven. Oba sta povezana z našimi kraji: prvi je bil rojen v Piranu, kjer je dobil osnovno izobrazbo, drugi pa je bil častni član ljubljanske Filharmonične družbe.

Pred tridesetimi leti, smo imeli prve demokratične večstrankarske volitve, dobili smo prvo slovensko vlado in pred koncem leta odšli na plebiscit za samostojno in neodvisno Slovenijo.

PRISLUHNI BESEDAM

Sončnica, kar simpatično ime ,ki so ga izbrali ... in opažajo, da ga uporabljajo za veliko poimenovanj. Želeli so, da bi ime simboliziralo razcvet, dejavnost, plodno ustvarjanje društva s semeni za prihodnost ... In navdih so dobili pri cvetu sončnice, ki se vedno obrača za soncem, za pozitivno energijo, se pravi, njihov pogled je usmerjen za umetnostjo, za izrazi v besedah, za svetlo platjo v življenju.

Literarno društvo Sončnica torej izdaja svoj tradicionalni letni zbornik, sedmi po vrsti pod naslovom »Prisluhni besedam«. Med drugimi izjavami ob uspehu so izrekli:

»Vemo, da je po pisavi posameznika mogoče spoznati njegove osebne značilnosti, in ni dveh ljudi, ki bi imela povsem enako pisavo.«

»Zavedajmo se naših sposobnosti, pisanja, in svojo osebno pisavo večkrat uporabimo za žlahtne namene. Torej, tudi letos smo spodbujali k pisanju in ustvarjanju.«

»Skupaj je kar 29 piscev poezije in proze. Iz tujine sodelujejo: Damijan Ahlin, Argentina, Talib Abdulamir, (Irak) Švedska; iz Srbije: Dimitrije Djuričin, Darko Milošević, Dušica Adamović Majda, Emira Džaković, Ivan Dobršek, Maja Balanović, Marta Piljušič, Milan Šolc, Milijana Stojić, Mirjana Rajčič, Miroslav Miha Piljušič, Momčilo Moma Dimitrijević, Roza Piljušič, Stevan Jovanović, Štefka Šimenko Stojanović, Vladislav Stojčić in Milan Novak, Hrvaška. Veseli pa smo bili tudi devet ustvarjalcev iz Slovenije: Marija Marjana Artiček, Justina Strašek, Zdenka Detiček Opič, Milojka B. Komprej, Erna Ferjanič, Dr. Jože Lipnik, Božena Tanšek Boža, Danica Zlata ter Ingrid Dešman in Franc Branko Janžek.«

IN MEMORIAM BERT PRIBAC

Bert (Herbert) Pribac je član, ki ga bomo tudi zelo pogrešali. Sodi med najvidnejše literarne ustvarjalce slovenske diaspore. Najprej je obiskoval italijansko ljudsko šolo v Gažonu, stopil leta 1945 v slovensko osnovno šolo v Kopru in tu 1948 opravil malo maturo, nato 1949 še časnikarski tečaj na Bledu. Kot časnikar-pripravnik je bil tri leta zaposlen v Kopru. Slovensko gimnazijo z maturo je končal v Kopru (1955). Leta 1959 je namreč zapustil domovino, odšel v Zahodno Nemčijo, nato pa se leta 1960 preselil v Avstralijo in se šele leta 2000 vrnil v rodne Srgaše.

V Avstraliji je opravil maturo iz angleščine, kasneje še strokovno šolo iz knjižničarstva ter magisterij iz medicinskega bibliotekarstva. Nekaj časa je delal v Narodni knjižnici v Avstraliji, nato pa je začel delati kot zdravstveni bibliotekar v avstralskem zveznem ministrstvu za zdravje. Tam je vodil njihovo dokumentacijsko in bibliotekarsko službo. Pri Svetovni zdravstveni organizaciji je postal občasni svetovalec za zdravstveno informatiko.

Njegova prva pesniška zbirka »Bronasti tolkač« je iz leta 1962 in je prva slovenska knjiga izdana v Avstraliji. Pisal je pesmi med prostim časom v slovenščini in angleščini. Druga znana dela so npr. »V kljunu golobice« (1973) in »Prozorni ljudje« (1991). Njegova najpomembnejša pesniška zbirka je »Kiss me, Koštabona«. Pesmi je objavljala v revijah in časopisih: Naša misel, Mlada pota, Meddobje, Most, Svobodni razgovori, Primorska srečanja, Dialogi, Srce in oko, Rodna gruda, Istrske teme, Poets lunch, Helix, Rainbow raising, Westerly.

Napisal je tudi nekaj strokovnih besedil. Pomembno pa je obenem njegovo prevajalsko in antologijsko delo.

Leta 2012 je bil odlikovan z redom za zasluge za prizadevno uveljavljanje slovenske istrske kulture in prispevek k premoščanju slovenske politične razdvojenosti.

SLIKANICA ROŽMANOVA LENČICA

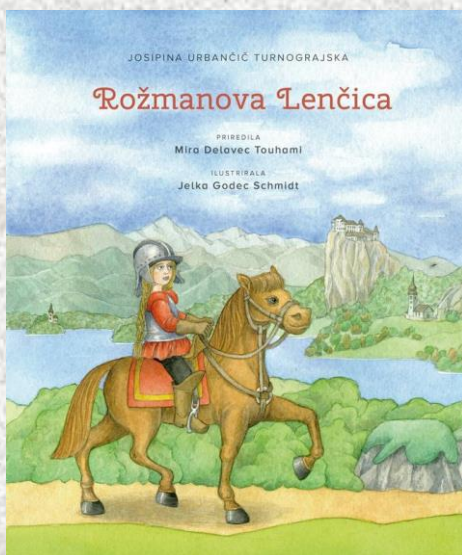
Rožmanova Lenčica: subverzivna pravljica junakinja, ki je šla v boj proti Turkom, je delo prve slovenske pesnice, pisateljice, pravljicarke in skladateljice Josipine Urbančič Turnograjske.

Skoraj 170 let je trajalo, da je končno dobila svojo knjigo.

Zgodbo je ilustrirala Jelka Godec Schmidt; v svoje ilustracije je vključila etnološke elemente iz Gorenjske.

Za knjižno obliko je pravljico priredila poznavalka pisateljčinega dela ddr. Mira Delavec Touhami.

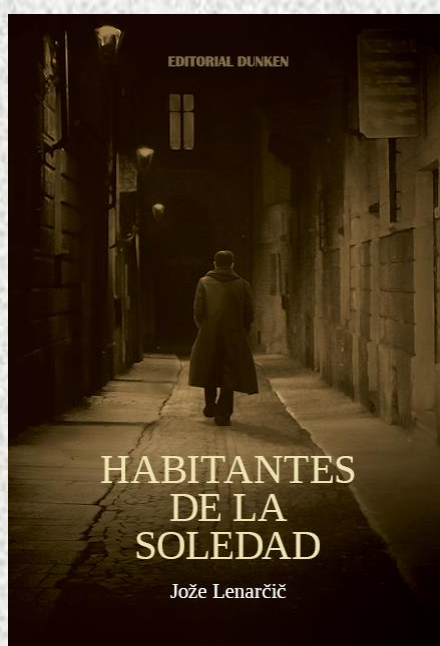
Zgodba iz leta 1852 pripoveduje o Lenčici, ki na božični večer vliva svinec v vodo, da bi zagledala prstan, saj bi ji ta napovedal poroko v novem letu. Kmalu za tem sicer spozna fanta, a se odloči, da bo raje pomagala ostarelemu očetu, ki je brez moškega potomca, in namesto njega odšla v boj proti Turkom. V boju brani domovino in njene vrednote. Domov se vrne kot zmagovalka in se na Blejskem otoku poroči s svojim izvoljencem.

Knjiga združuje avtorčin izvorni zapis, priredbo v slovenščino ter prevode v nemščino, angleščino in španščino, ki jih podpisujejo Jonathan Hormuth, Mojca Ogrin in Damijan Ahlin. Oblikovala jo je Ivana Kladivec, del slikanice pa vključuje tudi kratko predstavitev avtorčinega življenja in dela ter didaktično orodje za delo s pravljicami.

HABITANTES DE LA SOLEDAD

Nobenja je majhna, lepa, hermetična država. Piše se leto 1980. Življenje teče v vsiljeni normalnosti in njeni prebivalci sobivajo med previdnostmi in skrivnostmi. To ni spontano življenje in tudi ni lahko dostopno. Pretekla državljanska vojna je na njih pustila preveč sledi, kot tisti, ki nosijo brazgotine, ki jih raje ignorirajo, da se ne bi spomnili bolečine, ali zanikajo nekakšen kompleks, ki se prikrade do danes. Skrivajo tudi razkol, ki je ostal med njimi, kar je razvidno kot tišina, ki jo delijo. Toda ta tišina je le staro in neuspešno sredstvo za obvladovanje bolečine.

Le redki izzovejo to življenje in preživijo hrepenenje po izhodu, kot so Rudi, Matías, Ana in José. Čeprav sledi tega, kar se je nekoč dogajalo, že izginile, se njihovi spomini upirajo izginjanju zaradi tiste človeške posebnosti.

To je delo, ki je letos izšlo v založbi Dunken, v španskem jeziku, izpod peresa Jožeta Lenarčiča.

Meddobje 2020 - 1/4

Kot svojo 202. publikacijo je Slovenska kulturna akcija v novembru izdala nov izvod kulturne revije Meddobje. Po prejšnji številki, ki je monumentalno obeležila 65. obletnico ustanove in revije, je ta zvezek znova presenetljivo bogat, saj obsega 208 strani izrednega gradiva. Preseneča, da je po tolikih letih, skupina kulturnikov okoli Akcije še sposobna organizirati in predstaviti publikacijo na tako zavirljivi višini. Ni čudno, da vsak zvezek revije izzove navdušenje in priznanje, tako v Sloveniji, kot v našem zamejstvu in med skupnostmi po svetu.

Začetno gradivo je to pot posvečeno **75. obletnici slovenske narodne tragedije**. Vsebuje zgodovinski opis in razmišljanje *dr. Jureta Rodeta* pod naslovom »Maj – junij 1945-2020«. *Bine Magister* pa se doživeto posveti besedam: »Kamor so šli oni, gremo tudi mi«.

V Spremni besedi, *Damijan Ahlin* razpravlja na temo »Korak za korakom nadaljujemo pot« in z optimizmom gleda v prihodnost SKA.

V zaglavju **Poezija** to pot sodeluje pet stvariteljev: *Lev Detela* (Junačenje v obdobju koronavirusa); *Gregor Papež* (Dve sliki v postelji / Nepričakovano / Prijatelj v Misionesu / Nasedli); *Damijan Ahlin* (Čas / Pričakovanje / Klic / Spoznala sva se / Saj je še čas); *Bine Magister* (Tihi dialog / Nekoč / Verzi, stihi, rime, ritem ...); in *Angela Cukjati* (Čas mineva, rušijo se imperiji / Transcendenca / Okno na cesto).

Prozo pokrije *Gregor Papež* z zanimivim in izredno originalnim spisom »Proti Marsovcem«.

Obletnice so močno prisotne v tej številki. Najprej *Zdravko Inzko* predstavi svoj pogled v članku »1920/2020 - 100 let po koroškem plebiscitu, pogled naprej in nazaj«. *Erika Jazbar*, ob stoletnici požiga Narodnega doma v Trstu, razmišlja »Ko tudi obletnica postane prelomnica«. *Tomaž Simčič* pa se ob 100-letnici smrti pokloni spominu škofa Antona Mahničarja s člankom »Ločitev duhov, včeraj in danes«.

Tudi v tej številki je veliko prostora posvečenega zaglavju **Eseji in razprave**. Najprej *Helena Janežič* do potankosti razglablja o temi »Zapuščina dr. Debeljaka v Sloveniji«. *Ivo Antič* se pogloblja v »Detelov roman o stoletni

vojni«. *Janez Bogataj* pa preučuje »Kako živeti s kulturnimi dediščinami Slovenije med Slovenci po svetu«.

Zaglavje **Diplomsko delo** vsebuje zanimiv pogled, ki osvetli del naše izseljenske kulturne zgodovine. *Jure Plut* je avtor študije »Poezija v slovenskih begunskih taboriščih v Avstriji in Italiji (1945-1950)«.

Razmišljanja je rubrika revije, kjer *Marko Mizerit* razglablja o sedanjih razburkanih časih pandemije koronavirusa v članku »Naš čas, naš vesoljni pogled«.

V zaglavju **Obrazi in obzorja** sta dva izredno zanimiva prispevka. *Andrej Rot*, v članku »Pesnik Vinko Žitnik in njegov svet« prikaže lik tega malo poznanega izseljenskega ustvarjalca ob 40-letnici njegove smrti. Sedaj že pokojni *Edi Gobec* pa razglablja o narodnosti treh uspešnih mož v članku »Nobelovci: ali so (tudi) Slovenci«.

Božidar Bajuk v rubriki **Spomini** piše »Ob jubileju Slovenske kulturne akcije« in pripoveduje svoj stik in sodelovanje z ustanovo in revijo v okviru mendoške slovenske skupnosti.

Tudi **Knjige** vsebuje letošnji izvod revije. Pred kratkim je *Marko Kremžar* predstavil svoja »Razmišljanja ob zmedi«. Knjigo opiše in nekaj misli povzame *Tone Mizerit*.

V zaglavju **Odšli so** se spominjamo dveh naših članov, ki sta se poslovila v tekočem letu. Hvaležno opišemo njuno življenje in delo. To sta *arh. Jure Vombergar* in *Andrej Selan*. Naj počivata pri Bogu.

Kot v vsaki številki od samega začetka revije, je tudi to pot vključena **Umetniška priloga**. *Andrejka Dolinar* nas preseneti s štirimi vrhunskimi lesorezi.

Ta zvezek naše revije je izšel kot 202. publikacija Slovenske kulturne akcije. Uredil jo je *Tone Mizerit*, člani uredniškega odbora pa so še *Damijan Ahlin*, *Veronika Kremžar Rožanec* in *Andrejka Dolinar*. Zunanja oprema in prelom sta bila na skrbi *Monike Urbanija*. Lektorirala sta *Metka Mizerit* in *Tone Mizerit*. Tiskal pa je *Talleres Gráficos VILKO SRL*. Izhajanje Meddobja denarno podpira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

ska.novice@gmail.com ali skakcija@gmail.com

 [Slovenska kulturna akcija](#)

 [skakcija](#)

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. GLAS es propiedad de la Acción Cultural Eslovena

Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina

Urejuje ga odbor, v koordinaciji tajništva. Edición: Comisión Directiva bajo la coordinación del secretario.

Tiskana oblika izhaja s podporo Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.